

7/18065

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-956
Konu : Soru Önergeleri

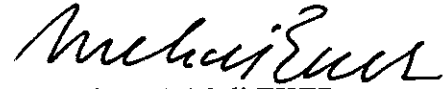
10.03/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03.02.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28792 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Erzurum Milletvekili Zeki ERTUGAY'a ait 7/18065 ve 7/18066 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1-Görüş 7/18065 (3 sayfa)
- 2-Görüş 7/18066 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Zeki ERTUGAY

Erzurum Milletvekili

Esas No

:7/ 18065

22 Mayıs 2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan; 2010 yılında meydana gelen sel afetleri nedeniyle zarar gören gerçek ve tüzel kişi üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelemesine İlişkin Karar gereğince 1/1/2010-15/5/2010 tarihleri arasında sel afetine maruz kalan Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Antalya, Aydın, Batman, Bingöl, Bursa, Çanakkale, Edirne, İzmir, Kars, Kırklareli, Manisa, Muş ve Uşak illerinde faaliyet gösteren ve sel afeti sebebiyle ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları veya seraları en az % 30 oranında zarar gören çiftçilerin borçları 1 yıl süreyle ertelenmesi, ayrıca; "2010 yılında meydana gelen ve 5363 Sayılı "Tarım Sigortalı Kanunu Kapsamı Dışında Kalan Don Afetleri Nedeniyle Zarar Gören Çiftçilere Telafi Edici Destek Ödemesi Yapılması ve Bu Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelemesine İlişkin Karar" gereğince 1/1/2010-30/4/2010 tarihleri arasında don afetine maruz kalan Afyonkarahisar, Aksaray, Amasya, Antalya, Balıkesir, Burdur, Bursa, Denizli, Elazığ, Eskişehir, Isparta, İzmir, Karaman, Kayseri, Konya, Malatya, Manisa, Mersin, Kahramanmaraş, Muğla, Nevşehir, Niğde, Sivas, Tekirdağ, Tokat ve Yozgat illerinde, Karar kapsamındaki ürünleri % 30 ve üzeri zarar gördüğü il veya ilçe hasar tespit komisyonlarınca belirlenen ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere (kamu tüzel kişileri hariç), dekar başına 150 TL don afeti desteği ödenmesi ve çiftçilerin borçları 1 yıl süreyle ertelenmesi kararlaştırılarak, alman kararlar gereği borç ertelenmesi ve prim ödemesi yapılmıştır. Bakanlar Kurulunun 2010/159 sayılı kararı ile 2010 yılı ürünlerine fark ödemesi desteği kapsamında, hububat ve baklagil primi olarak buğday 5 krş/kg, arpa 4 krş/kg, mercimek, nohut ve fasulye için 10 krş/kg olarak belirlenen destekleme miktarları üzerinden 2010 yılında yaklaşık 650 milyon lira destekleme ödemesi yapılmıştır.

TÜİK'in 2010 yılı üretim tahminlerine göre buğday üretimi 19.500.000 ton, arpa üretimi 7.200.000 ton, nohut üretimi 530.000 ton, mercimek üretimi 422.000 ton, kuru fasulye üretimi 205.000 ton olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı kesinleşen üretim verilerine göre ise buğday üretimi 20.600.000 ton, arpa üretimi 7.500.000 ton, nohut üretimi 562.000 ton, mercimek üretimi 275.050 ton, kuru fasulye üretimi 181.205 ton olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ürünlerde 2009 yılına yakın bir üretimin olduğu, hatta bazı ürünlerde bir miktar üretim artışı olmakla beraber, 2010 yılı üretim rakamları önceki yıllarla mukayese edildiğinde 2010 yılında çok büyük miktarda bir üretim kaybının olmadığı görülmektedir.

SORU 1) Bu üretim rakamlarına göre toplam 38 ilde selden veya dondan kaynaklanan % 30 ve üzeri bir ürün kaybı gözükmediğine göre 2010 yılı üretim rakamları mı yoksa 2009 üretim rakamları mı doğrudur? İstatistiklerde gösterilen toplam üretim miktarlarını yanıltır yoksa böyle bir ürün zararı yok mudur? Bu kadar ürün zararı var ise 2010 yılı toplam üretim miktarlarının daha düşük olması gerekmez mi?

CEVAP 1) 2010/417 ve 2010/418 Sayılı 38 İli kapsayan Bakanlar Kurulu Kararları İllerden gelen afet bilgileri doğrultusunda oluşan çiftçi mağduriyetini gidermek üzere hazırlanmıştır.

2010/418 Sayılı Don Afeti Kararnamesi 26 ili kapsamakta olup meydana gelen zararın tamamı meyve bahçelerinde olduğundan verilen desteğin tamamı başta kayısı olmak üzere meyve bahçelerine verilmiştir. Söz konusu kararname ile 43.942 çiftçi ailesinin borçları ertelenmiştir.

2010/417 Sayılı Sel Afeti Kararnamesi 17 ili kapsamakta olup meydana gelen zarar başta sebze olmak üzere endüstri bitkileri, yem bitkileri ve hububat alanlarında oluşmuştur.

Kararname ile 597 çiftçi ailesinin borçları ertelenmiştir.

Yukarıda anlatıldığı üzere kararnamelerle destek verilen ürünler dikkate alındığında ülkemizin toplam hububat ve baklagil üretim miktarlarında önemli bir düşüşe neden olmamıştır. Tahıl üretimimiz 2009 yılında 33.577.151 ton iken 2010 yılında 32.424.632 ton, bakliyat üretimimiz ise 2009 yılında 5.527.685 ton, 2010 yılında 5.808.293 ton olarak gerçekleşmiştir.

SORU 2) Selden ve dondan ürünleri % 30 ve üzeri zarar gören borcu ertelenen toplam çiftçi sayısı nedir? Borcu ertelenen çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine sayısal olarak dağılımı nedir?

CEVAP 2) Konuyla ilgili olarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Bankamızca, 2010 yılında meydana gelen sel ve don afetlerine maruz kalan üreticilerin tarımsal kredi borçlarının ertelenmesine ilişkin 22.05.2010 tarih ve 27588 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2010/417 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 447 üreticinin, 2010/418 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 4.076 üreticinin, 2010 yılında meydana gelen dolu, sel ve aşırı yağış afetlerine maruz kalan üreticilerin tarımsal kredi borçlarının ertelenmesine ilişkin 01.08.2010 tarih ve 27659 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2010/744 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında ise 16.933 üreticinin kredi borcu 1 yıl süreyle ertelenmiştir.

SORU 3) Dondan ürün bazında % 30 ve üzeri zarar gören çiftçi sayısı, desteklemeden faydalanan toplam ekili alan miktarı ve bu çiftçilere ödenen toplam don afeti desteği ne kadardır?

CEVAP 3) 2010/418 Sayılı Don Afeti Kararnamesi ile don afetinden % 30 ve üzeri zarar gören 43.942 çiftçiye ait 850.496 dekar meyve alanına 127.580.950 TL destek ödenmiştir.

SORU 4) 2010 yılında yaşanan sel ve don olayları sonrasında buğday, arpa, mercimek, nohut ve fasulye üretim alanlarında ürün bazında ne kadar ürün kaybı meydana gelmiştir? Ürün bazında borcu ertelenen ve destekleme alan üretici dağılımı nasıldır?

CEVAP 4) Don afeti meyve alanlarında meydana gelmiş olup buğday, arpa, mercimek, nohut ve fasulye üretim alanlarında ürün kaybı meydana gelmemiştir. Sel afeti hububat ve baklagil alanlarında meydana gelmiştir. Bu alanlara kararname gereği destek ödemesi yapılmamış olup sadece borç ertelemesi yapılmıştır.

SORU 5) Buğday, arpa, mercimek, nohut ve fasulye için 2010/159 sayılı karar gereğince ürün bazında Ödemeye esas ürün miktarı ve parasal değeri ne kadardır? Pirim ödemesi yapılan buğday ve arpa miktarı ile rekolte miktarı arasındaki fark nedir? Üretilen buğday ve arpanın ne kadarının pazara sunulduğu ne kadarının zati ihtiyaçlar için kullanıldığını düşünüyorsunuz?

CEVAP 5) TÜİK’in 2. tahminine göre 2010 yılı buğday üretimi 19,5 milyon ton olup pazarlanma oranı yaklaşık % 70’tir.

2010 yılında T.M.O.’ya arz edilen buğday miktarı 980.153 tondur. 2010 yılı arpa üretimi ise 7,2 milyon ton, pazarlanma oranı %50’dir. T.M.O.’ya arz edilen miktar 916.526 tondur. 1994 yılından bu yana T.M.O. tarafından mercimek, nohut ve fasulye alımı yapılmamaktadır.

“Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre 2010 Yılı Ürünleri Fark Ödemesi Desteğine Dair 2010/159 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı” gereği bahse konu ürünlere

ödenecek destekleme birim miktarları aşağıya çıkarılmıştır.

DESTEĞE KONU ÜRÜNLER	Birime Destek (Kı/Kg)
Buğday	5
Arpa, çavdar, yulaf, tritikale	4
Kuru Fasulye	10
Nohut	10
Mercimek	10

Bu kapsamda; halen 10 milyon 724 bin ton buğday için 536 milyon 200 bin TL, 1 milyon 760 bin ton arpa için 70 milyon 400 bin TL destekleme ödemesi yapılmış olup destekleme ödemelerine bütçe imkânları doğrultusunda devam edilmektedir.

Destekleme müracaatları ile birlikte ödemeler halen devam ettiğinden; 2010 yılı ürünü rekolte miktarı ile desteklemeye konu olacak ürün miktarının kıyaslaması ve üretilen buğday ile arpanın ne kadarının pazara konu olacağının tespiti, ödemelerin tamamlanmasının ardından mümkün olacaktır.

SORU 6) Çiftçilerin, sel ve dondan zarar gören ekili arazilerinden elde ettikleri ürünler için borç erteleme ve prim müracaatı öncesinde ve sonrasında, ürünlerin yetiştirildiği bölgelerin, birim alandan elde edilen ortalama verimleri, oluşan zarar sonrasında elde edilecek ortalama verimleri, çiftçilerin prime esas üretebilecekleri maksimum ürün miktarları hesaplanmış mıdır? Ürünleri zarar gören çiftçilerin ödemelerinde ibraz ettikleri satış belgeleri mi yoksa Bakanlığın belirlediği miktarlar üzerinden mi ödeme yapılmıştır?

CEVAP 6) 2010 yılı üretimlerine ilişkin meydana gelen doğal afetler sonrası; ürünlerin yetiştirildiği bölgelerde birim alandan elde edilecek ürün miktarları ve afete konu oluşan verim kayıpları dikkate alınarak, üretici bazında desteklemeye konu olabilecek ürün miktarları belirlenmiş olup ürünleri zarar gören üreticilerin ödemelerinde bu miktarlar dikkate alınmaktadır.

SORU 7) İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonlarınca zarar gördüğü tespit edilen alanlardan elde edilen ürünlerin verimleri, ortalama verim düzeyinde veya üzerinde olması durumunda, hatanın hasar tespitinden mi yoksa çiftçinin ibraz ettiği satış belgelerinden mi kaynaklandığı konusunda nasıl bir inceleme ve çalışma yapılmıştır?

CEVAP 7) Desteklemeye konu verim ortalamalarının ilçe genelini temsil etmesi gerektiğinden ve 2010 yılı üretimlerine ilişkin meydana gelen doğal afetler sonrası verim miktarlarına yönelik tespitler de üretici/ürün bazında yapıldığından, üretimleri zarar gören üreticilerin hesaplanan desteklemeye konu ürün miktarlarının ilçe verim ortalamalarını aşmaması gerekmektedir.

Bu durumda; 2010/41 sayılı Tebliğ'in "Ödemelere ilişkin görev ve yetkiler" başlıklı 5. maddesinin 4. fıkrasına dair; "Kooperatif veya kooperatif örgütünün bulunmadığı yerlerde il/ilçe müdürlüğü tarafından Çiftçi Kayıt Sisteminden alınacak Ç.K.S. belgesinde belirtilen ekim alanları ile il/ilçe müdürlüğü tarafından belirlenen ortalama verim miktarları kıyaslanarak desteklemeden yararlanılacak miktar tespit edilir. Tespit edilen bu miktar satış belgesinde belirtilen miktar ile kontrol edilir. Satış belgesindeki miktarın, tespit edilen ürün miktarından fazla olması halinde, fazlalık olan miktar dikkate alınmaz." hükmü uygulanmaktadır.